

Arrest

nr. 335 472 van 4 november 2025
in de zaak RvV X / XI

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat L. LAHAYE
Amazonestraat 37
1060 BRUSSEL

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Soedanese nationaliteit te zijn, op 24 januari 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 16 januari 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 25 maart 2025 met toepassing van artikel 39/73 van voormelde wet.

Gelet op het verzoek tot horen van 8 april 2025.

Gelet op de beschikking van 13 mei 2025 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 13 juni 2025.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. MAES TORRES LOREDO.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat E. DARESHOERI, loco advocaat L. LAHAYE.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingen-wet) werd aan de partijen de grond meegedeeld waarop de kamervoorzitter steunt om te oordelen dat het beroep door middel van een louter schriftelijke procedure kan worden verworpen. In casu wordt het volgende gesteld:

“1. Verzoeker, die verklaart de Soedanese nationaliteit te hebben en internationale bescherming in Griekenland geniet, dient beroep in tegen de beslissing “niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)” van 16 januari 2025, genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

2. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel vervat in artikel 33, lid 2, a) van de Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming. Dit beginsel van wederzijds vertrouwen betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, die als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van “tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij voormelde bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89). Verder kan er niet worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, Jawo, pt. 95).

3. Uit de door beide partijen bijgebrachte landeninformatie blijkt dat er in Griekenland sprake is van een precaire situatie waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van statushouders in Griekenland. De situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is ernstig en moeilijk, hetgeen onder andere het gevolg is van de administratieve obstakels waarmee zij worden geconfronteerd waardoor zij in zware en schrijnende levensomstandigheden kunnen terecht komen met belemmeringen inzake de toegang tot o.a. socio-economische en medische hulp.

In dit verband moet rekening worden gehouden met “alle gegevens van de zaak” (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 89) en is het noodzakelijk op basis van de individuele omstandigheden van de verzoeker zijn verzoek te beoordelen, waarbij het aan verzoeker toekomt om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich kan beroepen op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de rechten die daaruit voortvloeien zodanig zijn dat hij niet terechtkomt in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

4. Verzoeker slaagt er in casu niet in dit vermoeden te weerleggen. Hij betwist weliswaar in het verzoekschrift op algemene wijze, doch slaagt er niet in een ander licht te werpen op hetgeen in de bestreden beslissing concreet met betrekking tot zijn persoonlijke situatie en levensomstandigheden als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland wordt vastgesteld. Door louter te verwijzen naar algemene informatie en te stellen dat hij het niet eens is met de gevolgtrekking van de commissaris-generaal, brengt verzoeker geen concrete en geobjectiveerde elementen aan die een ander licht kunnen werpen op de bevindingen van de verwerende partij inzake de niet-ontvankelijkheid van zijn beschermingsverzoek.

Verzoeker maakt vooreerst niet aannemelijk dat hij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die hem zou verhinderen om zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status in Griekenland. Uit zijn verklaringen kan niet blijken dat hij kampt met enige medische of psychologische problemen die belangrijke gevolgen zouden hebben voor zijn zelfstandig functioneren. Het loutere feit dat verzoeker (bijna) analfabeet zou zijn is niet voldoende om te spreken van een bijzondere kwetsbaarheid. Waar hij verklaart omwille van zijn huidskleur en als LGBTQ+ persoon over een bijzondere kwetsbaarheid te beschikken, maakt verzoeker niet in concreto aannemelijk dat dit belangrijke gevolgen zou hebben voor zijn zelfstandig functioneren. Voorts maakte verzoeker tijdens zijn persoonlijk onderhoud melding van tandproblemen, evenwel gaat het louter om gaatjes die opgevuld dienden te worden. Wat betreft de maagproblemen en een zwelling aan zijn rechterbeen, merkt de verwerende partij terdege het volgende op: “Het CGVS merkt ook op dat hoewel u melding maakt van gezondheidsproblemen, in het bijzonder maagproblemen en een zwelling in uw rechterbeen (NPO, p. 15), u niet de minste aanwijzing hebt gegeven van overtuigende, nauwkeurige en

ernstige bewijzen die het CGVS kunnen inlichten over de realiteit, de omvang en de ernst van de problemen die u beweert te hebben, hoe lang ze al bestaan, de behandeling die ze vereisen en, in elk geval, de onmogelijkheid voor u om een behandeling in Griekenland voort te zetten.” Bovendien legt verzoeker geen medische documenten neer die een diagnose of behandeling bevatten omtrent deze medische problemen. Op basis van bovenstaande kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoeker worden vastgesteld.

Aldus brengt verzoeker wat betreft zijn persoonlijke situatie geen specifieke elementen aan waaruit moet worden besloten tot het bestaan van een bijzondere kwetsbaarheid in zijn hoofde in de zin van de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie. Er liggen in casu geen specifieke elementen voor waaruit in hoofde van verzoeker een bijzondere kwetsbaarheid kan blijken die hem bij een terugkeer naar Griekenland zou blootstellen aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

5. Uit het administratief dossier blijkt dat aan verzoeker in Griekenland op 12 december 2023 de vluchtelingenstatus werd toegekend (AD CGVS, map 7 DVZ met antwoord Griekse instanties van 9 april 2024 en Eurodac Search Result van 1 maart 2024, en map 7 DVZ met verklaring DVZ van 15 maart 2024, vraag 23). Ook blijkt hieruit dat verzoeker op 12 december 2023 een verblijfsvergunning ontvangen zou hebben, geldig tot en met 11 december 2026, en dat hij zijn Grieks vluchtelingenpaspoort ontving, geldig voor vijf jaar (AD CGVS, groene map met documenten en map 7 DVZ met antwoord Griekse instanties van 9 april 2024 en Eurodac Search Result van 1 maart 2024). Dit stemt overeen met de algemene informatie die voorligt dat personen met de vluchtelingenstatus een verblijfsvergunning ontvangen die geldig is voor drie jaar (AIDA, “Country Report Greece. Update 2023”, juni 2024, p. 243). Het loutere feit dat hij op heden niet meer over zijn reisdocument en de documenten in verband met zijn AMKA en AFM beschikt, - hij heeft de documenten bij een vriend in Nederland achtergelaten (NPO, p.6) -, doet aan bovenstaande geen afbreuk. Verzoeker kan immers eenvoudigweg via zijn vriend terug in het bezit komen van deze documenten. Er wordt voorts nergens aangetoond dat hij in de onmogelijkheid zou verkeren om bij een terugkeer naar Griekenland een duplicaat van deze documenten aan te vragen, noch blijkt zulks uit de voorliggende landeninformatie. Gelet op wat voorafgaat kan verzoeker in het verzoekschrift aldus niet dienstig verwijzen naar de algemene informatie betreffende de moeilijkheden bij het hernieuwen en verlengen van Griekse verblijfsdocumenten of het verkrijgen ervan bij een terugkeer naar Griekenland.

6. Het komt aan de begunstigde(n) van internationale bescherming toe om de nodige inspanningen te doen om zich te integreren in de samenleving waar hij/zij internationale bescherming heeft bekomen, door er onder meer werk en huisvesting te zoeken en de taal te leren. Er kan van verzoeker verwacht worden dat hij de nodige procedures doorloopt en geduld uitoefent vooraleer hieromtrent conclusies te trekken. Zulke inspanningen mogen niet genoegzaam blijken uit verzoekers verklaringen en gedragingen. Amper drie weken na het verkrijgen van de beschermingsstatus en een week na het verkrijgen van zijn Griekse verblijfsdocumenten vertrok hij uit Griekenland. Dit getuigt niet van een oprechte intentie om een duurzaam leven uit te bouwen in Griekenland en daar te pogen zijn rechten te doen gelden, temeer hij bij de Dienst Vreemdelingenzaken verklaarde dat hij niet in Griekenland wilde blijven aangezien hij reeds in Turkije beslist had om naar België te gaan (AD CGVS, map DVZ met verklaring DVZ van 15 maart 2024, vraag 33). Gelet op verzoekers kortstondig verblijf na het verkrijgen van internationale bescherming en zijn documenten, kunnen er dan ook geen conclusies worden getrokken voor verzoeker omtrent de mogelijkheden op vlak van huisvesting, werkgelegenheid, gezondheidszorg of het aanbieden van taalcursussen in Griekenland. Verder blijkt uit verzoekers verklaringen dat hij steeds in een opvangcentrum heeft verbleven en dat hij snel na het indienen van zijn beschermingsverzoek een positieve beslissing kreeg en ook snel in het bezit gesteld werd van de nodige documenten om zijn rechten te doen gelden (AD CGVS, map DVZ met verklaring DVZ van 15 maart 2024, vraag 33). In voorliggend verzoekschrift volhardt verzoeker dat hij tevergeefs probeerde om werk en onderdak te zoeken en dat hij keek voor een plaats om te studeren. Ook stelt hij in Griekenland geprobeerd te hebben om medische opvolging te krijgen, wat erg moeilijk was en onmogelijk te regelen bleek te zijn. Evenwel laat verzoeker na om concreet aan te tonen dat hij veelvuldige en ernstige pogingen zou hebben ondernomen om zijn rechten te doen gelden in Griekenland, temeer hij slechts een zeer korte tijd in het land gebleven is na het ontvangen van zijn beschermingsstatus en zijn verblijfsdocumenten. Hij kan niet zonder meer in het verzoekschrift stellen dat hij geen mogelijkheid had tot werk, onderdak of taallessen in Griekenland. Verzoeker maakt met bovenstaande dan ook niet op concrete wijze aannemelijk dat hij buiten zijn eigen wil om in de onmogelijkheid was om zijn rechten in Griekenland te doen gelden. Het komt in dit verband hem toe om de middelen die het recht en zijn status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen hij evenwel niet aantoonde. Hij toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput.

7. Verder verklaart verzoeker tijdens zijn persoonlijk onderhoud dat hij zijn homoseksualiteit niet durfde te vermelden bij de Griekse autoriteiten uit angst voor de mishandelingen die hij zou ondergaan in het opvangcentrum als zijn homoseksualiteit bekend werd, maar dat hij zijn geaardheid niet kon verbergen en hij het slachtoffer van homofobie werd in Griekenland. Ook stelt hij onder stigmatisering te lijden vanwege zijn

seksuele geaardheid. Uit verzoekers verklaringen blijkt evenwel geen enkel voldoende zwaarwegend persoonlijk feit waaruit zou blijken dat hij met redelijke waarschijnlijkheid dient te vrezen voor vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag, dan wel het lopen van reëel risico op ernstige schade zoals bepaald in de definitie van subsidiaire bescherming. Waar verzoeker verder nog stelt dat hij in Griekenland het slachtoffer werd van racisme en discriminatie vanwege Griekse onderdanen, kan de Raad slechts vaststellen dat, indien dit inderdaad het geval was, hoewel ten eerste betreurenswaardig, hieruit evenmin kan blijken dat hij in geval van terugkeer naar Griekenland hierdoor zal terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften. De Raad merkt in dat verband op dat vreemdelingen in Griekenland, net als in andere lidstaten, kunnen worden geconfronteerd met discriminatie, racisme of xenofobie maar dat dit niet tot het besluit leidt dat de Griekse autoriteiten in het algemeen hun verplichtingen ten aanzien van de verzoekende partij niet zullen nakomen of dat dit invloed heeft op de werking van de officiële instanties en de rechtscolleges in Griekenland. Bovendien houdt dit op zich evenmin in dat de Griekse autoriteiten hun verdragsrechtelijke verplichtingen niet nakomen en dat zij niet bij machte zouden zijn om een passende bescherming te bieden aan betrokkenen bij (dergelijke) situaties van discriminatie, racisme of xenofobie. Waar verzoeker nog stelt dat hij bij deze incidenten niet beschermd werd door de Griekse autoriteiten, brengt hij geen bewijzen bij dat hij naar aanleiding hiervan enige stappen heeft ondernomen om deze situatie bij een instantie aan te kaarten of om deze situaties bij de hogere Griekse autoriteiten aan te klagen. Zoals hierboven reeds gesteld, kunnen de Griekse autoriteiten pas optreden indien zij op de hoogte gebracht worden van de feiten.

Verzoeker verwijst in voorliggend verzoekschrift nogmaals verwijst naar de gebeurtenissen bij aankomst in Griekenland, namelijk het politiegeweld nadat hij van zee werd gehaald tijdens zijn vlucht van Turkije naar Griekenland en de omstandigheden van het opvangcentrum, die zich voordeden toen hij nog niet erkend was als vluchteling. Hoewel dit ten eerste betreurenswaardig is, is dit niet zonder meer representatief voor de kwalificatie en beoordeling van haar situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn. Deze feiten situeren zich op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context, namelijk alvorens hem internationale bescherming werd verleend en hij zich aldus nog als verzoeker om internationale bescherming in Griekenland bevond.

Een algemene verwijzing, zoals in het verzoekschrift waarbij dienaangaande naar algemene landeninformatie wordt verwezen, naar de moeilijke (levens)omstandigheden voor begunstigten van internationale bescherming in Griekenland en een verwijzing naar het gebrek aan huisvesting, voldoende werkgelegenheid, onderwijs, ondersteuning en medische bijstand in Griekenland, volstaat niet om zonder meer aan te tonen dat verzoeker als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen. Dit dient in concreto te worden aangetoond, waar verzoeker in gebreke blijft.

Waar verzoeker doorheen zijn verzoekschrift verwijst naar voorgaande arresten van de Raad en naar internationale rechtspraak, wijst de Raad erop dat precedentenwerking niet wordt aanvaard in het Belgische recht. De rechtspraak van de Raad betreft individuele gevallen en heeft geen precedentswaarde die bindend is. Elk verzoek om internationale bescherming dient op individuele basis en aan de hand van de hiertoe in concreto aangevoerde elementen onderzocht te worden, zoals in casu geschiedt.

8. Hoewel de beschikbare informatie getuigt van diverse problemen op het vlak van huisvesting, sociale zekerheid en tewerkstelling in hoofde van statushouders in Griekenland, blijft verzoeker, zoals blijkt uit het voorgaande, in gebreke om in zijn geval aan te tonen dat zijn levensomstandigheden in dat land de vereiste drempel van zwaarwichtigheid bereikten of zullen bereiken bij terugkeer. Verzoeker toont niet aan, ook al kan worden aangenomen dat zijn situatie door onzekerheid of een verslechtering van zijn levensomstandigheden gekenmerkt wordt, dat hij bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 91). Hij toont niet aan dat hij persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de EU.

9. Verzoeker kan, gelet op de gedane vaststellingen, niet overtuigen dat er in zijn hoofde sprake is van buitengewone omstandigheden die ertoe kunnen leiden dat hij, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht zal komen. Hij maakt niet in concreto aannemelijk dat hij daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in zijn elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat hij zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Er zijn evenmin aanwijzingen dat verzoeker verhinderd zou zijn om opnieuw tot het Griekse grondgebied te worden toegelaten. Verzoeker maakt zodoende niet op overtuigende wijze aannemelijk dat zijn situatie kan worden aangemerkt als een situatie van uitzonderlijke aard zoals geduïd

door het Europees Hof van Justitie (in voornoemde rechtspraak), noch dat hij zich derhalve niet langer onder de internationale bescherming die hem in Griekenland werd verleend, kan stellen. De stelling dat de verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland zal worden blootgesteld aan onmenselijke of vernederende behandelingen is louter gebaseerd op hypothesen zonder dat hij aantoont dat hij persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de EU.

10. Derhalve lijkt verzoeker geen elementen naar voren te brengen waaruit blijkt dat hij zich niet langer kan beroepen op de bescherming die reeds werd toegekend in Griekenland. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet op zijn specifieke omstandigheden verhinderen. Zijn beschermingsverzoek dient dan ook op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard. Bijgevolg moet er geen inhoudelijk onderzoek worden gevoerd naar de materiële voorwaarden voor internationale bescherming voorzien in de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet, waarbij de Raad opmerkt dat een vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade in principe moet worden beoordeeld in het licht van het herkomstland (RvS 11 september 2014, nr. 228.337; RvS 20 november 2014, nr. 229.251 en RvS 23 mei 2017, nr. 238.301). Waar het beschermingsverzoek van verzoeker niet-ontvankelijk blijkt omdat hij zich nog kan beroepen op zijn beschermingsstatus in Griekenland, kan de schending van artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet dan ook niet dienstig worden aangevoerd.”

2. Door een verzoek tot horen in te dienen, maakt de verzoekende partij kenbaar dat zij het niet eens is met deze in de beschikking opgenomen grond (zij wordt overeenkomstig artikel 39/73, § 3 van de Vreemdelingenwet immers geacht met deze grond in te stemmen wanneer zij niet vraagt om te worden gehoord). In dit kader benadrukt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) dat het verzoeken om een hoorzitting om alsnog zijn visie kenbaar te maken de enige functie van het verzoek tot horen is (cf. Wetsontwerp van 6 december 2010 houdende diverse bepalingen (II), Memorie van toelichting, *Parl.St.* Kamer, 2010-2011, nr. 53 0772/001, 25, 26) en dit verzoek zodoende niet mag worden beschouwd als een bijkomende memorie. Bovendien strekt het verzoek tot horen er niet toe de verzoekende partij de mogelijkheid te geven onvolkomenheden in het verzoekschrift, hetzij deze waarop in de beschikking overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de Vreemdelingenwet precies wordt gewezen, hetzij andere, alsnog recht te zetten. Ook het betoog ter terechtzitting vermag dit niet te doen.

3.1. De verwerende partij is niet ter terechtzitting verschenen.

3.2. Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet bepaalt als volgt:

“Alle partijen verschijnen ter terechtzitting of zijn er vertegenwoordigd. Wanneer de verzoekende partij noch verschijnt noch vertegenwoordigd is, wordt het beroep verworpen. De andere partijen die niet zijn verschenen of niet vertegenwoordigd zijn, worden geacht in te stemmen met de vordering of het beroep. In elke kennisgeving van een beschikking tot vaststelling van de rechtsdag wordt melding gemaakt van deze paragraaf.”

Deze wetsbepaling houdt niet in dat de Raad op grond van de afwezigheid van de verwerende partij ter terechtzitting verplicht zou zijn het beroep gegrond te verklaren en aldus de verzoeker te erkennen als vluchteling of hem de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen. Evenmin houdt deze bepaling een omkering van de bewijslast in. Zij heeft enkel tot gevolg dat de Raad de eventuele excepties en het verweer ten gronde in de nota met opmerkingen van de verwerende partij niet dient te beantwoorden (RvS 13 mei 2014, nrs. 227.364 en 227.365).

4. Vooreerst heeft verzoeker op 28 mei 2025 een aanvullende nota overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet overgemaakt nadat de beschikking van 25 maart 2025 hem werd verstuurd. Hierbij verwijst hij naar het nieuwe RSA-rapport over de algemene situatie in Griekenland, wijst hij op zijn specifieke kwetsbaarheid en duidt hij op de situatie van terugkerende erkende vluchtelingen in Griekenland.

Wat betreft zijn specifieke kwetsbaarheid brengt hij volgende stukken bij:

- medisch rapport van 23 januari 2025;
- resultaten van een bloedtest;
- attest Ex Aequo van 8 april 2025, medisch voorschrift van 17 april 2025 en samenvatting medische behandeling;
- psychologisch verslag van 27 mei 2025.

Overeenkomstig hetzelfde artikel maakt verzoeker op 12 juni 2025 een aanvullende nota over, waarbij een nieuw bijgewerkt medisch rapport van 5 juni 2025 wordt neergelegd (origineel + vertaling), om zijn bijzondere kwetsbaarheid aan te tonen.

5. In het proces-verbaal van de terechtzitting van 13 juni 2025 staat het volgende vermeld:

“Tolk 1492 staat onder eed en tolkt Arabisch – Nederlands.

De voorzitter verwijst naar de gronden van de beschikking die het voorwerp uitmaakt van het verzoek om te worden gehoord. Verzoeker verwijst naar zijn verzoekschrift, zijn aanvullende nota, het recentste RSA-rapport over Griekenland en de aanvullende nota die hij op de dag van de zitting heeft overgemaakt en die hij verder wenst toe te lichten. Hij wijst erop dat hij werd mishandeld door de Griekse autoriteiten en werd/zal worden gediscrimineerd omdat hij homoseksueel is en hiv-positief. Hij lijdt aan psychische problemen – met name een posttraumatische stressstoornis met herbelevingen, slaapproblemen en depressie – als gevolg van de stresserende levensgebeurtenissen die hij heeft meegemaakt. De psycholoog die dit heeft vastgesteld is zorgvuldig tewerk gegaan middels het uitvoeren van een reeks testen; de frequentie van deze problemen en het stressniveau zijn voldoende aangetoond. Verzoekers mentale gezondheidstoestand zal onvermijdelijk een impact hebben op zijn mogelijkheden om bij terugkeer naar Griekenland op een zelfstandige wijze te functioneren, zodat er sprake is van een bijzondere kwetsbaarheid in zijn hoofd. Hij is onvoldoende zelfredzaam in het dagelijks leven en dit is ook problematisch voor het vinden van een arbeidsbetrekking. Omwille van de mishandelingen in Griekenland zal hij zijn trauma's bij een terugkeer naar dat land herbeleven; zijn mentale gezondheid komt in dat geval in gevaar. In België is zijn leven stabiel en wordt hij op een afdoende wijze behandeld en verzoeker wil dit stabiel leven kunnen verderzetten. Verder bevestigd, licht verzoeker toe dat nieuwkomers in Griekenland door de politie op een agressieve manier worden bejegend en dat hij werd weggejaagd en bijna werd gedwongen om uit het land te vertrekken. Daarnaast is er zijn seksuele geaardheid: in Griekenland wordt deze niet aanvaard en is het voor homoseksuelen onmogelijk om op bepaalde plaatsen te komen; zij worden werkelijk gediscrimineerd en dit is de reden waarom hij hierover niets heeft verklaard in Griekenland. Tot slot verduidelijkt verzoeker dat hij in België zowel voor zijn psychische problemen als voor zijn hiv-besmetting wordt behandeld.”

5.1. Algemene situatie van begunstigden van internationale bescherming in en bij terugkeer naar Griekenland

Heden legt verzoeker via aanvullende nota het rapport *“Recognised refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025 voor.

De kernvraag is of de nieuwe informatie die verzoeker bijbrengt in zijn aanvullende nota, waarnaar wordt verwezen ter terechtzitting, toelaat anders te oordelen met betrekking tot de situatie van personen die internationale bescherming in Griekenland genieten dan hetgeen uiteengezet is in de beschikking.

De Raad stelt vast dat in de verschillende rapporten de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland wordt onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken, als wat betreft de toegang tot deze voordelen.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders en het faciliteren van de overgang van verzoeker naar statushouder.

In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland.

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer

(AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform Taxisnet. Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen. Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de 10 dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om het worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Afgifte van een AFM

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben. Persoonlijke gegevens worden echter niet automatisch geactualiseerd door de Griekse overheden eens er internationale bescherming is verleend. Statushouders moeten daartoe een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstrekt. Personen die automatisch een AFM kregen bij het indienen van hun verzoek om internationale bescherming, en vervolgens internationale bescherming en een ADET hebben verkregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 geen AFM hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een

AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder.

Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asiendienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen. Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening), is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *"een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt"*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale bijstand te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 23). Het bewijs van verblijf in het land kan bestaan uit één van de volgende documenten: eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een certificaat van aanwerving van een werkgever of een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI) of een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen voorleggen. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden. De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke

beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie infra) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

(*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24; *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22)

D. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs, pasfoto's). Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19).

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer kan derhalve precair en problematisch zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

E. Huisvesting

Wat huisvesting voor statushouders betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven 30 dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de IOM met de steun van de EU ten bedrage van 60 miljoen euro en de bijstand van verschillende NGO's en lokale besturen. Vanaf 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie voor Asiel en Migratie. Het HELIOS project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024. Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+ project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratie-programma op lange termijn te waarborgen.

Het HELIOS +-programma biedt op zich geen huisvesting maar de diensten die aan statushouders onder dit nieuwe integratieprogramma worden verleend, blijven vergelijkbaar, met name wat betreft huursubsidies, taaltrainingen en integratielessen. Wel wordt meer aandacht besteed aan inzetbaarheid op de arbeidsmarkt. Integratiesteun wordt verleend voor een periode tot 12 maanden en inschrijving is mogelijk tot twee jaar na de toekenning van een internationale beschermingsstatus. Er is evenwel een bezorgdheid dat dit nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 29-30).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van 30 dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens 5 jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden. Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels

spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfs-vergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 32).

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA. In het RSA/PRO ASYL-rapport wordt tevens gesteld dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden stelt RSA/PRO dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34). De Raad wijst er hierbij op dat een certificaat van aanwerving van een werkgever, d.i. in wezen een werkbelofte, op zich volstaat om een AMKA te activeren en om vervolgens met deze actieve AMKA de toegang tot de arbeidsmarkt, met alle rechten en plichten, te verkrijgen.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

G. Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract of zelfstandig ondernemerschap. Er wordt benadrukt dat statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Asielwet, daar het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit.

Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie. De Europese Commissie heeft echter een inbreukprocedure ingeleid tegen Griekenland omdat het niet alle bepalingen van de richtlijn 2011/95/EU heeft omgezet. Het betreffen vooral mogelijke schendingen door Griekenland van artikel 29, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU ten aanzien van de rechten van personen die internationale bescherming genieten, en met name hun toegang tot sociale voorzieningen nadat hen internationale bescherming werd verleend. Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigen van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigen van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders de facto worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze de facto uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. Meer dan twee jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie heeft Griekenland nog steeds geen stappen ondernomen om aan de EU-normen te voldoen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25-27).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. 'cash assistance'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro)) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door een gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een actieve AMKA alsook een bankrekening hebben (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28).

H. Gezondheidszorg

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, hebben statushouders gratis toegang tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen. Ondanks dit wettelijk kader, wordt de toegang tot de gezondheidszorg in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg, is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. Bovendien hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gezondheidszorg in Griekenland (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35). Statushouders met een actieve AMKA maar zonder ziektekostenverzekering hebben sinds maart 2022 niet langer toegang tot privédokters. Deze statushouders kunnen enkel een beroep doen op dokters uit openbare ziekenhuizen of gezondheidscentra voor het voorschrijven van medicatie, therapeutische operaties en diagnostische onderzoeken.

De AMKA-verordening zorgt er verder voor dat statushouders die nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en geen actieve AMKA bezitten, automatisch van toegang tot de publieke gezondheidszorg worden uitgesloten.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription"* (UNHCR Greece, *"Living In Greece – Access to healthcare"*, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-51). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een NGO.

NGO's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 50).

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (*"Recognised Refugees 2025.*

I. Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie enkele maanden of zelfs meer dan een jaar kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 7). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalst, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht (*“Country Report: Greece. Update 2023”* van AIDA/ECRE van juni 2024, p. 244-246; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning (*“Country Report: Greece. Update 2023”* van AIDA/ECRE van juni 2024, p. 244).

Gelet op het volume kan het registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden van de aanvrager (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure enkele maanden duren. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand, gezondheidszorg of de arbeidsmarkt, waardoor zij de facto in een precarie situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADET's klaar zijn om op de aangegeven dag opgehaald te worden, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet op de aangegeven datum aandient, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Voor deze stap is fysieke aanwezigheid in Griekenland vereist, aangezien een dergelijke aanvraag niet per telefoon of e-mail kan (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 10-13). In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een statushouder die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds

stappen te ondernemen voor de vernieuwing/verlenging van de ADET indien de verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde/verlengde ADET te vermijden en aldus niet in een precarie situatie terecht te komen.

Het aantal ADET-verlengingsaanvragen dat eind 2024 bij de Griekse asiëdienst in behandeling was, bedroeg 5.311, d.w.z. een stijging van 32% ten opzichte van 4.029 op 16 februari 2024. Bijna 40% van de ADET-verlengingsaanvragen was eind 2024 al meer dan zes maanden in behandeling. Volgens cijfers die de Griekse asiëdienst in februari 2025 heeft verstrekt, is het aantal ADET-verlengingsaanvragen dat in behandeling is, gedaald van 4.029 op 16 februari 2024 tot 2.621 op 11 februari 2025. Daarvan dienden er nog 13 te worden geüpload, 239 moesten worden toegewezen aan een dossierbehandelaar en 2369 waren in behandeling (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 8-9).

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel een ontvangstbevestiging van de verlengingsaanvraag. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van de ontvangstbevestiging door statushouders. Op aanvraag kan de statushouders wel een “certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus” of een “certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming” verkrijgen. De huidige ontvangstbevestigingen en certificaten worden door de Griekse autoriteiten niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Hierdoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten noch kunnen ze juridische vertegenwoordiging aanvragen. In oudere certificaten werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere ontvangstbevestigingen. Dit is in tegenspraak met wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 15-16; *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 18-19). Ook wordt hun toegang tot een advocaat hierdoor bemoeilijkt. De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 36; *“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland *in principe* via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over mogelijkheden qua huisvesting of stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 36).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Wegens de grote achterstand heeft een groot aantal statushouders gedurende meer dan een jaar geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (*“Country Report: Greece. Update 2023”* van AIDA/ECRE van juni 2024, p. 247).

Uit de informatie in het rechtsplegingsdossier blijkt aldus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

5.2. De door verzoeker bijgebrachte, nieuwe informatie van 2025 inzake de situatie van statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland, waaronder de meest recente versie van het rapport *“Recognised refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, bevestigt de zeer moeilijke situatie van Griekse statushouders waarop reeds werd gewezen in voormelde beschikking.

Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd. Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland ernstig en moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorg-diensten.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) preciaire omstandigheden kunnen terecht-komen.

Gelet op nieuwe Griekse wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

5.3. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (ibid., pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land a priori een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Ofschoon de informatie die verzoeker per aanvullende nota heeft aangebracht actueler is en recentere gegevens bevat dan de informatie die eerder voorlag bij de kennisgeving van de beschikking, laat deze landeninformatie evenwel niet toe te besluiten dat de levensomstandigheden in Griekenland voor statushouders van die aard zijn dat zij bij een terugkeer naar dat land a priori een reëel risico lopen om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie waar de Griekse autoriteiten onverschillig tegenover (zouden) staan en een verdere individuele beoordeling niet meer nodig is.

Met de loutere verwijzing naar de bijgebrachte en beschikbare algemene landeninformatie toont verzoeker dus niet aan dat elke begunstigde van internationale in Griekenland zich in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zoals geduid door het Hof van Justitie bevindt of dat hij of zij er bij terugkeer automatisch in zal belanden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer preciaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *“alle gegevens van de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien. Wat deze individuele omstandigheden verder betreft, blijken de recente wetswijzigingen een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder te bemoeilijken.

Een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek blijft dus aan de orde. Daarbij komt het aan verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen

5.4. Persoonlijke situatie van verzoeker als Grieks statushouder

Ongeacht enige persoonlijke doelbewuste keuze, moet rekening moet worden gehouden met elementen die niet worden betwist en moet in het kader van een toekomstgerichte beoordeling worden nagegaan of verzoeker bij terugkeer naar Griekenland zal terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften. Er wordt benadrukt dat het onderzoek van het beschermingsverzoek ingediend door verzoeker zich niet kan beperken tot een beoordeling van zijn levensomstandigheden in Griekenland als statushouder voor zijn vertrek uit deze lidstaat maar dat de voorzienbare levensomstandigheden in geval van terugkeer naar deze lidstaat in aanmerking moeten worden genomen, rekening houdend met zijn individuele omstandigheden.

Vooreerst dient de Raad na te gaan of verzoeker geen specifieke elementen aanbrengt waaruit voor hem een bijzondere kwetsbaarheid kan blijken.

In dit verband wordt er aan herinnerd dat volgens paragraaf 90 van het voormelde arrest *Ibrahim e.a.* sprake is van een reëel risico op een behandeling strijdig met artikel 4 van het Handvest, indien de verzoeker, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften en die *“negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid”*. In paragraaf 93 wijst het Hof nog verder op de *“bijzondere kwetsbaarheid”*.

De gezondheidstoestand van verzoeker kan bijgevolg bepalend zijn in het onderzoek of hij, ongeacht zijn wil en zijn persoonlijke keuzes, na terugkeer naar Griekenland, in staat zal zijn om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften alsook een beroep zal kunnen doen op noodzakelijke medische of psychologische behandeling om te vermijden dat hij een reëel risico loopt om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften en negatieve gevolgen voor zijn mentale gezondheid zou hebben of die hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid.

Het arrest *Addis* stipuleert in deze verder:

“52 (...)

Voorts kan niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (zie in die zin arrest van 19 maart 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, punt 95).

53 Hieruit volgt dat een dergelijk risico moet worden beoordeeld nadat de verzoeker in de gelegenheid is gesteld om alle, met name persoonlijke, elementen te presenteren die kunnen bevestigen dat dat risico bestaat.”

Ondanks deze rechtspraak heeft het Hof van Justitie niet verder gedefinieerd welke elementen een *“bijzondere kwetsbaarheid”* vormen. Het is in ieder geval passend om rekening te houden met alle elementen die de verzoeker met betrekking tot zijn persoonlijke situatie heeft aangebracht. Op dit punt vormt de algemene situatie in de lidstaat die een internationale beschermingsstatus heeft verleend, een belangrijk onderdeel van de persoonlijke situatie van een verzoeker om internationale bescherming die deze bescherming in die lidstaat reeds geniet.

Hoe problematischer de situatie van begunstigden van internationale bescherming in de genoemde lidstaat na een analyse op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens blijkt te zijn, des te minder zal van een verzoeker kunnen worden geëist dat hij specifieke elementen

aanbrengt die in zijn hoofd een “bijzondere kwetsbaarheid” aantonen in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie.

5.5. In casu legt verzoeker op 28 mei 2025 en 12 juni 2025 aanvullende nota's neer overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet. Hierbij voegt hij volgende stukken toe die dateren van na de bestreden beslissing:

- Een medisch rapport, opgevraagd op 2 april 2025, waaruit blijkt dat verzoeker op 23 en 30 januari 2025 alsook op 10 en 18 februari 2025 telkens een consultatie had wegens maagproblemen en galstenen. Verzoeker kreeg steeds medicatie voorgeschreven, en bij zijn laatste consultatie werd hij doorverwezen voor verder onderzoek naar de pijn in zijn bovenbuik middels een gastroscopie.

- Resultaten van een bloedtest, waaruit onder meer blijkt dat hij positief is getest is op hepatitis A.

- Een nieuw attest van Ex Aequo van 8 april 2025, waaruit blijkt dat verzoeker de dienst voor screening en seksuele gezondheid heeft geraadpleegd, dat hij regelmatig consultaties heeft voor een sociale en medische monitoring en dat hij onlangs ontdekte dat hij een seksueel overdraagbare aandoening heeft (gonorroe), waarvoor hij een voorschrift van 17 april 2024 bijbrengt ter behandeling ervan.

- Een samenvatting van zijn medische behandelingen.

- Een psychologisch verslag van 27 mei 2025: hieruit blijkt dat de klinisch psycholoog enkele observaties gemaakt heeft tijdens zijn follow-up gesprek. Deze psycholoog maakt melding van enkele symptomen die verzoeker zelf heeft aangehaald en die volgens hem zouden zijn ontstaan na ingrijpende traumatische gebeurtenissen, waaronder het overlijden van verzoekers moeder en de moeilijkheden die hij tijdens zijn verblijf in Griekenland gekend heeft: slaapstoornissen, zelfmoord-gedachten zonder pogingen, angst, nachtmerries, schuldgevoelens, anhedonie, besluiteloosheid, gevoel van onbekwaamheid, sociale afstandelijkheid, interesseverlies, mentale en/of fysieke uitputting en moeite met concentreren en onthouden. De klinisch psycholoog verwijst naar het gestelde onderzoek (een score van 75 op de Posttraumatic Checklist Scale – PCLS en een score van 48 op de Beck Depression Inventory-II) en stelt de volgende diagnose: een posttraumatische stressstoornis en een ernstige depressie. De klinisch psycholoog besluit dat verzoekers geestelijke gezondheid regelmatige psychologische controle en uitgebreide zorg vereist om zijn symptomen te behandelen en hem te helpen een zekere emotionele stabiliteit te herwinnen.

- Een medisch rapport van 5 juni 2025, opgesteld door een huisarts, waar het volgende kan worden gelezen: *“De patiënt heeft in het verleden meerdere malen te maken gehad met fysiek geweld. Deze gewelddaden hebben geen merkbare littekens achtergelaten, dus we stellen geen verklaring van letsel op. Hij zei met name dat hij geweld had ondergaan tijdens de overtocht naar Griekenland, toen een boot hen onderschepte. De patiënt zou geslagen zijn met een stok, voet en schoen. Deze agressie veroorzaakte een verwonding aan zijn linker buitenste scheenbeen en linker buitenste dijbeen, die geen sporen achterliet. Hij zei dat hij verschillende identieke incidenten van fysiek geweld had meegemaakt. Hij heeft nog steeds traumatische reacties uit zijn verleden: als hij de politie ziet, reageert hij nog steeds met angst. De patiënt heeft slaapproblemen en slaapt maar een paar uur per nacht. Ook moet worden opgemerkt dat de patiënt lijdt aan depressie als gevolg van zijn trauma's uit het verleden. Zijn bestaan lijkt hem bespottelijk: “Zijn of niet zijn, dat is hetzelfde”, zegt hij. Hij heeft geen optimisme voor de toekomst en geen doelen. Hij voelt zich afgelegen en alleen. Hij heeft geen plezier meer in het leven. Hij zegt dat hij er verschillende keren aan heeft gedacht om een einde aan zijn leven te maken, maar dat hij het nooit heeft geprobeerd. We zijn begonnen met een medicijnenkuur voor dit probleem. Hij wordt gecontroleerd door een psycholoog.”* (vrije vertaling)

Hierin wordt ook vermeld dat de huidige chronische behandeling bestaat uit de medicatie Truvada die hij sinds 14 april 2025 neemt. De Raad merkt dat verzoeker in zijn aanvullende nota van 28 mei 2025 vermeldt dat hij hiv-positief is. Ook terechtzitting verklaart verzoeker dat hij hiv-positief is. De Raad wijst er hierbij nog op dat verzoeker verklaart homoseksueel te zijn.

Deze medische en psychologische stukken vormen een indicatie van de ernst van de medische en psychische problemen van verzoeker.

Verzoeker is in het bezit van een Griekse verblijfsvergunning (ADET) geldig tot 11 december 2026. Hij verkreeg eveneens documenten in verband met zijn AFM en AMKA die hij bij een vriend in Nederland heeft achtergelaten (NPO, p. 5-6, 18).

Waarin de bestreden beslissing wordt gesteld dat een AMKA wordt gedeactiveerd nadat de ADET vervalt, dient heden rekening te worden gehouden met de nieuwe landeninformatie en de nieuwe AMKA-verordening die in april 2024 in werking is getreden. Het is heden niet duidelijk of deze nieuwe AMKA-verordening ook van toepassing is op personen die internationale bescherming hebben verkregen voor de inwerkingtreding van deze nieuwe regels. In casu verkreeg verzoeker zijn AMKA onder oude regelgeving. Er werd toen niet vereist dat een arbeidscontract of werkbepaalde moest worden afgelegd om de AMKA te activeren. Op basis van de landeninformatie die heden voorligt, kan evenwel niet worden gesteld dat verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland niet alsnog onder de nieuwe AMKA-verordening zou vallen. Het antwoord op de vraag of verzoeker al dan niet onder de nieuwe regelgeving inzake de AMKA valt in geval van terugkeer als statushouder naar Griekenland is in elk geval van belang aangezien deze nieuwe regelgeving bepalingen bevat over de deactivering en reactivering van de AMKA.

In de bestreden beslissing wordt dan wel gesteld dat verzoeker, ook indien hij geen of geen actieve AMKA heeft, nog een beroep kan doen op gratis gezondheidszorg, maar er wordt enkel verwezen naar gratis medicatie, terwijl verzoeker ook nood heeft aan, onder meer, regelmatige psychologische begeleiding en zorg en medische opvolging van zijn verschillende aandoeningen. Uit de landen-informatie kan niet blijken dat deze ook beschikbaar en toegankelijk zijn in de medische centra van NGO's en gemeenten, te meer de landeninformatie stelt dat de financiële middelen van NGO's in deze beperkt zijn (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 50).

Gelet op (i) het geheel van de nieuwe medische en psychologische attesten die verzoeker via zijn aanvullende nota's voorlegt, die zijn medische en psychologische problemen, die blijken geven van een zekere ernst, op gedegen wijze staven alsook (ii) de actuele en nieuwe landeninformatie die bevestigt dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder moeilijk is, mede omwille van een evolutie naar toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland en met name de bureaucratische moeilijkheden waarmee terugkerende statushouders kunnen worden geconfronteerd om hun AMKA te activeren en te reactiveren, rekening houdend met de nieuwe AMKA-verordening, dringt zich een verder en gedegen onderzoek op naar de door verzoeker aangevoerde elementen die hem desgevallend zouden (kunnen) verhinderen om zijn rechten afdoende te doen gelden, verbonden aan zijn vluchtelingenstatus toegekend in Griekenland, en/of waardoor hij zou kunnen worden blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest.

Er zijn heden in hoofdte van verzoeker immers voldoende concrete en ernstige elementen aanwezig die (kunnen) wijzen op een specifieke, verhoogde kwetsbaarheid. Hierbij kan tevens geen abstractie worden gemaakt van het profiel van verzoeker als homoseksuele man.

Op basis van het voorgaande kan niet worden uitgesloten dat verzoeker omwille van het geheel van zijn medische en psychologische problemen in een bijzonder kwetsbare situatie zal terechtkomen bij een terugkeer naar Griekenland. Bijgevolg moet worden nagegaan of verzoeker, gelet op voormelde elementen eigen aan zijn individuele situatie waaronder zijn medische en psychische problematiek die blijkt geeft van een zekere ernst, in staat zal zijn om zich bij terugkeer naar en in Griekenland staande te houden, zelfstandig zijn rechten als statushouder uit te oefenen, stappen te ondernemen en te voorzien in zijn meest elementaire behoeften alsook een beroep zal kunnen doen op de aanbevolen medische en psychologische behandeling om zo te vermijden dat hij een reëel risico loopt te worden onderworpen aan onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest, met name om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn reeds precare gezondheidstoestand of die hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid.

Rekening houdend met voormelde individuele elementen in samenhang met de landeninformatie over de situatie van statushouders in Griekenland, kan in deze stand van zaken aldus niet worden uitgesloten dat in casu sprake is van buitengewone omstandigheden waarbij verzoeker, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om en omwille van zijn mogelijke bijzondere kwetsbaarheid, gelet op zijn ernstige medische en psychologische problematiek, bij terugkeer naar Griekenland kan terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en die negatieve gevolgen zou hebben voor zijn precare gezondheidstoestand of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid in het licht van artikel 4 van het Handvest.

De specifieke situatie van verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland dient bijgevolg nader en naar behoren te worden geanalyseerd.

In dit verband benadrukt de Raad ook het belang van een persoonlijk onderhoud om de specifieke situatie van de verzoeker en diens mate van kwetsbaarheid te beoordelen (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

6. De Raad wijzigt, gelet op hetgeen voorafgaat, zijn standpunt van de beschikking van 25 maart 2025.

Gelet op bovenstaande vaststellingen, oordeelt de Raad dat in de huidige stand van zaken niet kan worden besloten dat de voorwaarden voor de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° lid van de Vreemdelingenwet zijn vervuld.

Gelet op wat voorafgaat, met inachtneming van de grenzen van een ondervraging ter terechtzitting en gelet op het ontbreken van verdere onderzoeksbevoegdheid, ontbreekt het de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1° van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen.

Bijgevolg moet de bestreden beslissing worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 16 januari 2025 wordt vernietigd.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op vier november tweeduizend vijftwintig door:

M. MAES TORRES LOREDO, kamervoorzitter

T. LEYSEN, griffier

De griffier, De voorzitter,

T. LEYSEN

M. MAES TORRES LOREDO